

Rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 20.11.2009, sp. zn. 25 Cdo 3829/2007, ECLI:CZ:NS:2009:25.CDO.3829.2007.1

Číslo: 93/2010

Právní věta: Po právní moci mezitímního rozsudku o důvodnosti základu nároku na náhradu škody na zdraví nelze žalobu ohledně některého z uplatněných nároků zamítnout z důvodu chybějící příčinné souvislosti mezi tvrzenou újmou a jednáním škůdce.

Soud: Nejvyšší soud

Datum rozhodnutí: 20.11.2009

Spisová značka: 25 Cdo 3829/2007

Číslo rozhodnutí: 93

Číslo sešitu: 9-10

Typ rozhodnutí: Rozsudek

Hesla: Rozsudek mezitímní

Předpisy: § 152 odst. 2 o. s. ř.

§ 420 obč. zák.

§ 447 obč. zák.

Druh: Rozhodnutí ve věcech občanskoprávních, obchodních a správních

Sbírkový text rozhodnutí:

O b v o d n í s o u d pro Prahu 4 rozsudkem ze dne 29. 5. 2006 uložil žalované zaplatit žalobkyni 28 012,50 Kč s 26% úrokem z prodlení od 5. 1. 1998 do zaplacení, co do částky 337 265,50 Kč s přísl. žalobu zamítl a rozhodl o náhradě nákladů řízení. Rozhodl tak poté, co pravomocným mezitímním rozsudkem ze dne 10. 10. 2002 bylo rozhodnuto, že nárok žalobkyně na náhradu škody je co do základu po právu. Z částek požadovaných žalobkyní 3450 Kč na bolestném, 48 000 Kč za ztížení společenského uplatnění, 303 212 Kč na náhradě za ztrátu výdělku po dobu pracovní neschopnosti za dobu od 3. 6. 1996 do 7. 3. 1997, 10 620 Kč na dalších nákladech (za znalecké posudky aj.) jí soud přiznal na bolestném 1762,50 Kč a na náhradě za ztížení společenského uplatnění 9750 Kč. Ve zbytku žalobu zamítl, neboť neshledal důvody pro zvýšení náhrady za ztížení společenského uplatnění, a na základě znaleckých posudků dovodil, že nebyla prokázána příčinná souvislost mezi úrazem žalobkyně, která podniká v oboru účetnictví, a její následnou pracovní neschopností, a proto nárok na náhradu za ztrátu na výdělku neshledal opodstatněným, stejně jako její další nároky na náhradu nákladů spojených s léčením.

K odvolání obou účastnic M ě s t s k ý s o u d v Praze rozsudkem ze dne 17. 1. 2007 rozsudek soudu prvního stupně ve vyhovujícím výroku co do částky 22 800 Kč s příslušenstvím, ohledně příslušenství z částky 5512,50 Kč a ve výroku o nákladech řízení zrušil a v tomto rozsahu věc vrátil soudu prvního stupně k dalšímu řízení, a ve výroku o zamítnutí žaloby jej co do částky 337 265,50 Kč s

příslušenstvím potvrdil. Ztotožnil se se závěrem soudu prvního stupně, že zejména s ohledem na závěry dvou znaleckých posudků není prokázána příčinná souvislost mezi úrazem žalobkyně a její pracovní neschopností, takže požadovaná náhrada za práce vykonávané jinými osobami jí nenáleží, a shodně se soudem prvního stupně dovodil, že vzhledem k následkům úrazu nejsou podmínky pro mimořádné zvýšení náhrady za ztížení společenského uplatnění podle § 7 odst. 3 vyhlášky č. 32/1965 Sb. Rozsudek částečně zrušil pro nepřezkoumatelnost.

Proti tomuto rozsudku podala žalobkyně dovolání, jehož přípustnost dovozuje z § 237 odst. 1 písm. c) o. s. ř. Namítá, že soudy obou stupňů se při svém rozhodnutí odchýlily od zákona i judikatury, přičemž za věc zásadního právního významu považuje otázku provádění důkazů, zejména jejich hodnocení, a otázku příčinné souvislosti mezi úrazem a způsobenou škodou, což vše se promítá do výpočtu ušlého zisku. Namítá, že znalci neměli za úkol posuzovat její pracovní způsobilost ve vztahu k její pracovní neschopnosti, příčinná souvislost tak nebyla vůbec zkoumána, a poukazuje na to, že jako účetní nebyla schopna po dobu pracovní neschopnosti svou práci vykonávat. Poukazuje na údaj znalců o běžné délce pracovní neschopnosti v trvání 3 měsíců v obdobných případech a na náklady, jež musela vynaložit na výpomoc pro udržení chodu její firmy. Uvádí, že mezitímním rozsudkem bylo vysloveno, že základ nároku je dán, a protože bylo rozhodnuto o základu uplatněného nároku, nemohly soudy žalobu zamítnout pro neexistenci příčinné souvislosti, navíc je nepřezkoumatelné, jak dovodily, že jí jako osobě samostatně výdělečně činné nenáleží žádný zisk, minimálně po dobu tří měsíců. Navrhla, aby rozsudky soudů obou stupňů byly zrušeny a věc byla vrácena soudu prvního stupně k dalšímu řízení.

Žalovaná ve vyjádření k dovolání navrhla, aby bylo odmítnuto. Uvádí, že až po vydání mezitímního rozsudku byly vyžádány znalecké posudky, z nichž vyšlo najevo, že není příčinná souvislost úrazu s ušlým ziskem žalobkyně, nárok na náhradu za odměny synovi žalobkyně a její přítelkyni považuje za vykonstruovaný, poukazuje na důkazní břemeno, jež leží na žalobkyni, a na údaje znalců, z nichž soudy vycházely.

N e j v y š š í s o u d zrušil rozhodnutí soudů obou stupňů a věc vrátil soudu prvního stupně k dalšímu řízení.

Z odůvodnění:

Vzhledem k tomu, že dovoláním napadený rozsudek byl vydán dne 17. 1. 2007, Nejvyšší soud jako soud dovolací (§ 10a o. s. ř.) rozhodl o dovolání podle dosavadních předpisů (tj. podle občanského soudního řádu ve znění účinném před 1. 7. 2009 – srov. bod 12. čl. II zákona č. 7/2009 Sb.).

Po zjištění, že dovolání bylo podáno včas, účastníkem řízení, zastoupeným advokátem, dospěl Nejvyšší soud k závěru, že dovolání je podle § 237 odst. 2 písm. c) o. s. ř. přípustné pro otázku posuzování příčinné souvislosti v řízení, v němž byl vydán mezitímní rozsudek o důvodnosti základu nároku na náhradu škody.

Jak vyplývá z obsahu spisu, pravomocným mezitímním rozsudkem soudu prvního stupně ze dne 10. 10. 2002 bylo rozhodnuto, že základ nároku žalobkyně je co do základu po právu. Mezitímním rozsudkem (§ 152 odst. 2, věta druhá, o. s. ř.) se rozhoduje o základu věci. Tím se rozumí posouzení všech otázek, které vyplývají z uplatněného nároku, s výjimkou okolností, které se týkají jen jeho výše. Základ věci v řízení o nároku na náhradu škody podle § 420 obč. zák. proto – kromě výše škody – zahrnuje posouzení všech podmínek odpovědnosti, to znamená posouzení, zda došlo k protiprávnímu jednání, zda vznikla škoda (majetková újma) a zda existuje příčinná souvislost mezi jednáním škůdce a vznikem škody.

Jestliže uplatněný nárok na náhradu škody sestává z několika dílčích položek, jež jsou skutkově

samostatnými nároky, je podmínkou vydání mezitímního rozsudku, že všechny předpoklady odpovědnosti za škodu byly splněny, a to ve vztahu ke každému jednotlivému nároku, i když byly uplatněny v jednom řízení. Jestliže soud rozhodl o důvodnosti základu nároku na náhradu škody, uplatněného v žalobě, bylo tím závazně rozhodnuto o skutkovém základu sporu, z něž se odvíjí právní posouzení základu věci (srov. např. rozsudek NS ČR sp. zn. 3 Cdon 1061/96, uveřejněný v časopise Soudní judikatura pod č. 121, ročník 1998, rozsudek NS ČR sp. zn. [25 Cdo 1851/2002](#)). Protože žalobkyně již v žalobě uplatnila nárok na náhradu za ztrátu na výdělku po dobu pracovní neschopnosti, skutkově odůvodněný tím, že vynaložila finanční prostředky na výpomoc v účetní agendě, v níž podniká, znamená to, že i základ tohoto nároku byl skutkově prokázán. Protože existence příčinné souvislosti mezi škodnou událostí a vznikem majetkové újmy je jedním ze základních předpokladů všech skutkových podstat odpovědnosti za škodu, i o této otázce bylo mezitímním rozsudkem závazně rozhodnuto. Z toho pak plyne, že v dalším řízení, v němž soud zjišťuje již jen výši nároku, nelze důvodně usuzovat na to, že nárok na náhradu škody není v základu dán pro chybějící příčinnou souvislost, nýbrž úkolem soudu v dalším řízení je pouze zjištění výše škody a od toho se odvíjející výše nároku. Je samozřejmé, že mezitímní rozsudek nezakládá důvodnost nároku v plné výši, jak byl uplatněn, a také škodná událost nemusí být jen jedinou příčinou tvrzené újmy.

Z uvedeného vyplývá, že právní posouzení odvolacího soudu v jeho rozhodnutí, týkající se výše nároku, je nesprávné. Proto dovolací soud rozsudek odvolacího soudu v napadeném rozsahu zrušil (§ 243b odst. 2, 3 o. s. ř.) a protože důvody, pro které byl rozsudek odvolacího soudu zrušen, platí i pro rozhodnutí soudu prvního stupně, zrušil Nejvyšší soud i jeho rozsudek v rozsahu ve výroku uvedeném (§ 243b odst. 3, věta druhá, o. s. ř.) a věc mu vrátil k dalšímu řízení.